

LEUVEN DECLARATIE BETREFFENDE VERZET TEGEN ONAFHANKELIJKE MENSENRECHTENMECHANISMEN

Bijeenkomend aan de Universiteit Leuven, spreken wij, de vereniging van mensenrechteninstituten (Association of Human Rights Institute, AHRI), on suit tegen het recente verzet tegen mensenrechten, de rechtsstaat en democratie en tegen alarmerende vermindering van mogelijkheden voor maatschappelijke organisaties, inclusief mensenrechtenverdedigers, academici en de media.

AHRI, als een wereldwijd netwerk van academische mensenrechteninstellingen, is van mening dat de universele en regionale mensenrechtensystemen hun werk op een effectieve manier moeten kunnen uitvoeren. Onafhankelijke mensenrechtenmechanismen worden van verschillende kanten aangevallen door dreigementen van terugtrekking, verminderde financiële bijdragen en repressies tegen vertegenwoordigers van maatschappelijke organisaties voor hun deelname in internationale mechanismen.

De Verenigde Naties (VN) zijn op mondiaal niveau onder groeiende druk te komen staan, doordat lidstaten dreigen hun bijdragen drastisch te verminderen, waardoor er ingrijpende bezuinigingen en onzekerheden ontstaan bij diverse VN-agentschappen, programma's en fondsen. Regeringen hebben te beperkte bereidheid getoond om de meervoudige dreigingen tegen internationale, nationale en maatschappelijke organsatiemechanismen, lokaal leiderschap en deskundigen, zoals de organen van de mensenrechtenverdragen en speciale procedures aan te pakken.

Ondanks hun verschillen hebben mensenrechtenmechanismen wereldwijd zowel op regionaal als op sub-regionaal niveau te maken met dezelfde uitdagingen en beperkingen in de efficiënte en doeltreffende uitoefening van hun mandaten. Deze uitdagingen variëren van beperkte ratificatie tot een gebrek aan politieke steun, gebrek aan financiële middelen, betwisting van vonnissen en het rechtstreeks weigeren om vonnissen uit te voeren, antagonisme tegen maatschappelijke organisaties en onvoldoende zekerheid van toegang tot de rechter voor particulieren. In Europa wordt door een toenemend aantal staten, waaronder EU-lidstaten, verzet uitgeoefend tegen het Europees Hof voor de Rechten van de Mens en weigert men bepaalde vonnissen uit te voeren. In 2016 heeft de Inter-Amerikaanse Commissie voor de Rechten van de Mens aangekondigd dat het een "extreme financiële crisis" heeft, die de capaciteit van zijn mandaat en het uitvoeren van basisfuncties ernstig heeft beïnvloed. De Afrikaanse Commissie en het Hof inzake de Rechten van Mensen en Volkeren hebben ook te maken met financiële beperkingen die zo ernstig zijn dat zij een bedreiging vormen voor hun goede werking.

Als mensenrechtengeleerden verwerpen wij deze praktijken unaniem en drukken wij onze waardering voor de instellingen, deskundigen en rechters die in steeds moeilijker omstandigheden moeten functioneren uit. Wij doen dringend beroep op regeringen om onafhankelijke mensenrechtenmechanismen te respecteren en hen in staat te stellen hun volledige mandaat uit te voeren.